Deloitte.

Accountantsverslag 2017 - CONCEPT

Gemeente Weert

5 juli 2018

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.
Amerikalaan 110
6199 AE Maastricht Airport
Postbus 1864
6201 BW Maastricht
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9901
www.deloitte.nl

Aan de gemeenteraad van de
gemeente Weert
Postbus 950
6000 AZ Weert

Datum:
5 juli 2018

Onderwerp:
Accountantsverslag 2017

Behandeld door:
S. Reyners
088 288 4027

Ons kenmerk:
xxx

Geachte leden van de raad,

Graag bieden wij u hierbij ons accountantsverslag met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2017 van de gemeente Weert aan. Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening 2017 van de gemeente Weert.

De jaarrekening 2017 van de gemeente Weert geeft een getrouw en rechtmatig beeld

De jaarrekening 2017 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Weert. Wij verstrekken bij deze jaarrekening een goedkeurende verklaring voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.

Wij hebben onze bevindingen besproken met de auditcommissie

Wij hebben onze bevindingen op 18 juni reeds besproken met de auditcommissie. Wij hebben de inhoud van dit accountantsverslag tevens afgestemd met Hoofd afdeling Financiën en Control.

Met vriendelijke groet,

Deloitte Accountants B.V.

drs. P.G.J.M. Jussen RA

Op alle opdrachten verricht door Deloitte zijn de 'Algemene Voorwaarden Dienstverlening Deloitte Nederland, mei 2018' gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 24362837 van toepassing.
Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder nummer 24362853.
Deloitte Accountants B.V. is a Netherlands affiliate of Deloitte NWE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited.

Inhoudsopgave

Bestuurlijke samenvatting controle 2017	4
Inleiding	8
De financiële positie van uw gemeente	10
Belangrijkste bevindingen uit onze controle	14
Interne beheersing	21
Overige aangelegenheden	25
Bijlagen	26

Bestuurlijke samenvatting controle 2017

Bestuurlijke samenvatting controle 2017

Conclusies jaarrekeningcontrole 2017

Getrouwheid en rechtmatigheid	• Wij verstrekken een goedkeurend oordeel voor getrouwheid en rechtmatigheid bij de jaarrekening 2017. De gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt € 1.753.000 respectievelijk € 5.259.000.
Financiële positie	• De financiële positie ultimo 2017 is licht gedaald ten opzichte van 2016. Het eigen vermogen is gedaald van € 95,7 miljoen ultimo 2016 naar € 94,5 miljoen ultimo 2017. • Het weerstandsvermogen bedraagt € 39,0 miljoen. Dit weerstandsvermogen is hoger dan de door de gemeente onderkende risico's van € 18,3 miljoen. daarmee komt de door u berekende ratio uit op 1,79 wat u kwantificeert als ruim voldoende conform de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.
Interne beheersing	• Op basis van onze tussentijdse en jaareindecontrolewerkzaamheden hebben wij geen onvervangbare tekortkomingen geïdentificeerd in de interne beheersingsmaatregelen voor de financiële verslaggeving in het kader van de jaarrekeningcontrole 2017. • De voor accountantscontrole relevante systemen en benodigde (digitale) beheersmaatregelen, zijn niet allemaal in opzet en bestaan aanwezig, zoals blijkt uit de uitgevoerde controlewerkzaamheden die zijn uitgevoerd door onze collega's van Risk Services. Derhalve hebben wij voor 2017 aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden verricht, waaronder detailcontroles in de vorm van bankrekeningafschriften en andere brondocumentatie. • De gemeente heeft een frauderisicoanalyse opgemaakt en geactualiseerd t.t.v. de jaarrekeningcontrole. Deze is reeds vastgesteld door het college en wordt de eerstvolgende vergadering aangeboden aan de auditcommissie ter kennisname. • Op basis van de geconstateerde tekortkomingen tijdens de interim-controle stellen wij vast dat er verbeteringen noodzakelijk zijn om te komen tot voldoende controletechnische functiescheiding en een toereikende interne beheersing rondom een aantal processen, te weten het personeelsproces, de verhuuropbrengsten en het process rondom de materiële vaste activa. U heeft zelf aanvullende controles verricht om voor 2017 de volledigheid te kunnen vaststellen. • Wij adviseren u in 2018 in uw controleplan rondom Wmo en Jeugd de controle op prestatielevering op te nemen die daarmee in het proces wordt gecontroleerd en meegenomen. Tevens adviseren wij u tijdig in overleg te treden met centrumgemeente Roermond ten behoeve van de inhoud van de controle en afwikkeling van de werkzaamheden Jeugd die voor de jaarstukken 2017 van de gemeente Weert noodzakelijk zijn. • Wij adviseren u het jaarrekeningproces te verbeteren, zowel qua inhoud en voorbereiding als procesmonitoring om te komen tot een efficiënte jaarrekeningcontrole die goed voorbereid is.
Kwaliteit verslaggeving	• Wij hebben het door het management toegepaste proces met betrekking tot belangrijke verslaggevingspraktijken geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Wij zijn van mening dat de verslaggevingspraktijken en de toegepaste inschattingen redelijk zijn en consistent worden gebruikt. • Wij attenderen u op wijzigingen die de commissie BBV periodiek doorvoert in de vorm van nieuwe notities of vragen en antwoorden. Op dit moment zijn er al notities bekendgemaakt door de commissie BBV die in 2018 door de gemeente in haar begroting en jaarstukken verwerkt dienen te worden.

Bestuurlijke samenvatting controle 2017

Conclusies jaarrekeningcontrole 2017

Bevindingen jaarrekeningcontrole

- De Poort van Limburg is op basis van de uitgesproken bestuurlijke intentie en de notitie materiële vaste activa geherrubriceerd van de materiële vaste activa naar de voorraad gereed product voor een bedrag van € 12,3 miljoen. Tevens heeft de gemeente een voorziening gevormd van € 9,5 miljoen om te komen tot een balanswaarde van € 2,8 miljoen.
- De gemeente heeft op basis van subsidiebeschikkingen ISV vorderingen verwerkt op haar balans en reeds in mindering gebracht op materiële vaste activa waarvoor deze subsidies zijn bedoeld. Dit heeft de gemeente in haar concept jaarstukken gedaan voor een bedrag van € 2,6 miljoen. Deze verwerkingswijze is niet in overeenstemming met het realisatiebeginsel en heeft de gemeente derhalve gecorrigeerd.
- In de concept jaarstukken heeft de gemeente voor een bedrag van € 2,3 miljoen aan negatieve boekwaarden materiële vaste activa verwerkt. Dit komt door in mindering gebrachte subsidies en ligt in lijn met vorenstaande bullit. Deze verwerkingswijze is niet in overeenstemming met het realisatiebeginsel en heeft de gemeente derhalve gecorrigeerd.
- Wij hebben vastgesteld dat diverse begrotingsoverschrijdingen hebben plaatsgevonden op de programma's voor een bedrag van € 5,4 miljoen. Dit bedrag telt niet mee in ons oordeel. De analyse op deze overschrijdingen is verwerkt door de gemeente in de toelichting op de balans.
- Er is sprake van een carry-over effect als gevolg van een te hoog gevormde voorziening dubieuze debiteuren van € 51.000 en als gevolg van een onjuiste renteberekening grondexploitaties van € 205.000. Derhalve nemen we als carry-over getrouwheidsfout € 154.000 mee in ons oordeel en als carry-over rechtmatigheidsfout € 256.000 mee in ons oordeel.
- De gemeente heeft voor een bedrag van € 213.000 een negatieve boekwaarden bij de materiële vaste activa niet gecorrigeerd, waardoor we deze fout meenemen in ons oordeel.
- Wij hebben overschrijdingen geconstateerd ten aanzien van de investeringskredieten. De kredietoverschrijding bedraagt in totaal € 79.000 die wij als rechtmatigheidsfout meenemen in ons oordeel.
- Er is sprake van een rechtmatigheidsfout vanuit de aanbestedingen van € 529.000 die meetelt in ons oordeel.
- Er is sprake van een onzekerheid rondom de lasten PGB die via de Sociale Verzekeringsbank lopen voor € 766.000. Deze zijn het gevolg van de afkeurende verklaring van de Sociale Verzekeringsbank en liggen hiermee buiten invloed van de gemeente.
- Er is sprake van een onzekerheid rondom de lasten Jeugd die via centrumgemeente Roermond loopt voor € 270.000. Deze zijn het gevolg van niet-goedkeurende verklaringen bij de zorgpartijen. Er is sprake van een fout rondom de lasten Jeugd die via centrumgemeente Roermond loopt voor € 52.000 die meetelt in het oordeel.
- Er is sprake van ongecorrigeerde fouten van € 270.000, welke toegelicht worden in bijlage A1a

De geconstateerde fouten en onzekerheden passen binnen de goedkeuringstoleranties.

Belangrijkste actiepunten voor boekjaar 2018

PGB's	Interne controle op prestatielevering (getrouwheid) en rechtmatige besteding persoonsgebonden budgetten (PGB's) nader vormgeven om de onzekerheden in 2018 weg te nemen.
EU-aanbesteding	Toereikende preventieve interne controles verder implementeren om de naleving van de Europese aanbestedingsregels structureel te borgen, waaronder een spendanalyse.
Voorzieningen	De voorziening riolering is op basis van artikel 44, lid 2 BBV opgemaakt. De raad dient in 2018 een besluit te nemen over de inzet van de voorziening.
Zichtbaarheid interne beheersing WNT	Conform het controleprotocol WNT dient de gemeente zichtbaar de interne beheersing aan te tonen van een aantal voorgeschreven onderwerpen conform eerdergenoemd controleprotocol. Wij hebben vastgesteld dat de gemeente dit niet heeft gedaan voor de volgende onderwerpen: 1. Bij het opstellen of aanpassen van arbeidsovereenkomsten of contracten met topfunctionarissen wordt aantoonbaar door de instelling gecontroleerd of de daarin gemaakte afspraken passen binnen de van toepassing zijnde maxima. 2. Bij het opstellen of aanpassen van afspraken over ontslagvergoedingen of afvloeiingsregelingen met topfunctionarissen wordt aantoonbaar door de instelling gecontroleerd of deze afspraken of regelingen passen binnen het individueel toepasselijke maximum met betrekking tot de uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband. 3. Een andere functionaris dan de topfunctionaris van of namens de instelling (niet zijnde de controlerend accountant) controleert ten minste één keer per jaar of de werkelijke bezoldiging/ontslagvergoeding per topfunctionaris in overeenstemming is met a) de overeengekomen afspraken en b) de van toepassing zijnde maxima en legt de wijze waarop hij dit heeft gedaan alsmede de uitkomsten van deze controle vast.
Interne beheersing	• Zorgdragen voor voldoende controletechnische functiescheiding rondom de verhuuropbrengsten van de gemeente om de juistheid en met name volledigheid van de opbrengsten te kunnen waarborgen. • Zorgdragen voor voldoende controletechnische functiescheiding rondom het personeelsproces van de gemeente om de juistheid en rechtmatigheid van de mutaties te kunnen waarborgen. • Zichtbare controlewerkzaamheden die is gericht op de volledigheid van de parkeeropbrengsten in de vorm van een tarievencontrole en aansluiting volledigheid parkeerautomaten. • Tijdige controlewerkzaamheden die zijn gericht op de rechtmatigheid van de (Europese) aanbestedingen. • Wij kunnen niet steunen op de IT-omgeving en hebben daarom extra gegevensgerichte werkzaamheden verricht, waaronder detailcontroles. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar pagina 22 en 23. Wij adviseren de gemeente in 2018 een IT-audit te laten verrichten op de digitale facturenverwerking in CODA om handmatig en gegevensgericht werk zoveel mogelijk te beperken. • Zichtbare controlewerkzaamheden op de prestatielevering van de bestedingen Wmo en Jeugd en een zichtbare controle op de betaalbatches van de afdeling Sociale Zaken.

Inleiding

Onze belangrijkste bevindingen

Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2017 te verstrekken

Wij hebben onze controle van de jaarrekening 2017 van de gemeente Weert uitgevoerd en zijn voornemens bij deze jaarrekening een goedkeurende controleverklaring te verstrekken voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.

Geen feitelijke niet-gecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot het vermogen en resultaat

Wij hebben tijdens onze controle één fout tegengekomen in de lasten Jeugd van € 52.000 welke meetelt in het oordeel. Er zijn verder geen niet-gecorrigeerde feitelijke afwijkingen geïdentificeerd groter dan onze rapporteringsdrempel die van invloed zijn op het vermogen of resultaat van de gemeente.

Geen feitelijke niet-gecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot rechtmatigheid, met uitzondering van de aanbestedingen, begrotingsrechtmatigheid, lasten Jeugd en lasten PGB

De in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 zijn in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het controleprotocol.

Bij de controlewerkzaamheden voor de naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen hebben een onrechtmatigheid van € 529.000 vastgesteld. Deze rechtmatigheidsfout telt mee in ons oordeel en hebben wij in de bijlage verwerkt. controleverklaring.

De begrotingsoverschrijdingen zijn in de jaarrekening toegelicht in hoofdstuk 5. We constateren dat er sprake is van een overschrijding van € 5,4 miljoen die niet meetelt in ons oordeel. Tevens is er sprake van een onrechtmatigheid als gevolg van overschrijding van de investeringskredieten van € 79.000.

Onzekerheden in de PGB-bestedingen

De PGB-bestedingen zijn door uw gemeente (verplicht) belegd bij de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De accountant van de SVB heeft – net als over 2016 – een afkeurende controleverklaring bij de verantwoordingen 2017 verstrekt vanwege rechtmatigheidsafwijkingen.

Het ontbreken van voldoende en geschikte controle-informatie over de prestatielevering voor de verantwoorde PGB-bestedingen in de jaarrekening 2017 leidt tot een onzekerheid in onze controle voor de getrouwheid en rechtmatigheid van in totaal € 766.000.

Onzekerheden in de lasten Jeugd

De lasten Jeugdzorg heeft de gemeente Weert belegd bij centrumgemeente Roermond. De accountant van de centrumgemeente heeft onzekerheden geconstateerd voor een bedrag van € 270.000 die wij meenemen als onzekerheid in ons oordeel.

Deze onzekerheden vallen tezamen binnen de tolerantie van € 5,3 miljoen en hebben daarmee geen invloed op de strekking van de controleverklaring bij de jaarrekening 2017.

Wij verstrekken een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2017.

De feitelijke niet-gecorrigeerde controleverschillen bedragen € 873.000 voor de rechtmatigheid en € 265.000 voor de getrouwheid. Daarnaast hebben wij een onzekerheid geconstateerd van € 1,0 miljoen ten aanzien van de getrouwheid en rechtmatigheid

Geen feitelijke niet-gecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot SiSa

Wij hebben geen controleverschillen (fouten en/of onzekerheden) in de verantwoorde informatie in de SiSa-bijlage 2017 geconstateerd.

Geen feitelijke niet-gecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Wij hebben tijdens onze controle geen niet-gecorrigeerde feitelijke afwijkingen geïdentificeerd groter dan onze rapporteringsdrempel die van invloed zijn op de WNT.

Onze opdracht is ongewijzigd uitgevoerd

Met de opdrachtbevestiging van 21 september 2017 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2017. Naast de opdrachtbevestiging zijn bepalend voor onze controle:

- Het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado).
- De Controleverordening van de gemeente Weert (op grond van artikel 213 van de Gemeentewet).
- Het door uw raad vastgestelde controleprotocol en normenkader 2017.

De reikwijdte van onze controle staat omschreven in de opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking of wijziging in de reikwijdte van onze controle.

Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2017 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Weert

Ons zijn geen relaties bekend tussen Deloitte Accountants B.V. en haar zuster- en/of dochterondernemingen of de memberfirms van Deloitte Touche Tohmatsu Limited en hun respectievelijke zuster- en/of dochterondernemingen en de gemeente Weert die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Onze volledige onafhankelijkheidsbevestiging is te vinden in bijlage C bij deze rapportage.

De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van uw gemeente zijn uiteengezet in de grondslagen van de jaarrekening 2017. In 2017 zijn er de volgende wijzigingen in de verslaggevingsvoorschriften BBV:

- Waardering investeringen in activa met maatschappelijk nut
- Overzicht taakvelden
- Notitie materiële vaste activa
- Notitie overhead

Significante (beeldbepalende) verslaggevings-grondslagen en toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie van uw gemeente en de baten en lasten in de jaarrekening. Daarnaast vereisen zij van het college en de directie dat zij zich een oordeel vormen ten aanzien van soms moeilijke subjectieve en complexe posities, vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn.

Wij hebben het door het college en de directie toegepaste proces met betrekking tot significante verslaggevingsaspecten geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Wij zijn van mening dat de verslaggevingspraktijken en de toegepaste inschattingen redelijk zijn en consistent worden gebruikt.

Wij hebben de jaarrekeningcontrole 2017 uitgevoerd met inachtneming van de volgende toleranties, zoals opgenomen in de door u vastgestelde controleverordening:

- Voor fouten is de tolerantie 1% van het totaal van de lasten inclusief toevoegingen aan de reserves: **€ 1.753.000**
- Voor onzekerheden is de tolerantie 3% van het totaal van de lasten inclusief toevoegingen aan de reserves: **€ 5.259.000**

De financiële positie van uw gemeente

De financiële positie van uw gemeente

In dit hoofdstuk geven wij op hoofdlijnen een samenvatting van ontwikkelingen in het vermogen en resultaat van uw gemeente

De vermogenspositie van uw gemeente is ten opzichte van 2016 gedaald

In het BBV, de verslaggevingsregels van gemeenten, wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. Er mogen geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen worden gemuteerd.

De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van de resultaatbestemming. Het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten 2017 bedraagt € 1,2 miljoen negatief. Per saldo is tussentijds € 5,2 miljoen aan de reserves onttrokken, zodat het uiteindelijk gerealiseerde resultaat over 2017 € 4,0 miljoen voordelig bedraagt. Dit resultaat is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans.

In het hiernavolgende overzicht hebben wij de ontwikkeling van het eigen vermogen opgenomen.

Eigen vermogen (in € 1.000)	**2017**	**2016**
Eigen vermogen per 1 januari	95.654	92.482
Tussentijdse resultaatbestemming	-5.213	1.226
Gerealiseerde resultaat	4.030	1.946
Totaal ('saldo van baten en lasten')	**-1.183**	**3.172**
Eigen vermogen per 31 december	94.471	95.654

De omvang van het eigen vermogen bedraagt ultimo 2017 34,6 % van het balanstotaal (2016: 33,3% van het balanstotaal).

Saldo baten en lasten

Het feitelijke saldo van baten en lasten in een jaar wordt weergegeven als het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten. Daarnaast kent de gemeente ook het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemmingen. Deze bestemmingen bestaan uit in de loop van het jaar gedane onttrekkingen aan reserves minus de tussentijdse stortingen in reserves. De stortingen in dan wel onttrekkingen aan reserves vinden plaats op basis van door u genomen besluiten. Het gerealiseerde resultaat is dus mede het gevolg van de politieke besluitvorming.

Concreet betekent dit voor uw gemeente het volgende:

Exploitatieresultaat (in € 1.000)

Totale baten	158.101	
Totale lasten	-159.284	
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		**1.183**
Af: stortingen in reserves	-15.985	
Bij: onttrekkingen aan reserves	21.198	
Saldo mutaties reserves		-5.213
Gerealiseerde resultaat		**- 4.030**

De exploitatie over 2017 laat een nadelig gerealiseerd saldo van baten en lasten van € 1,2 miljoen zien, ten opzichte van een begroot nadelig saldo van € 4,1 miljoen. Dit is een voordeel van afgerond € 2,9 miljoen. Dit nadeel (bestaande uit diverse voor- en nadelen) is nader toegelicht in hoofdstuk 3 van de jaarstukken.

Saldo van baten en lasten (x € 1.000)

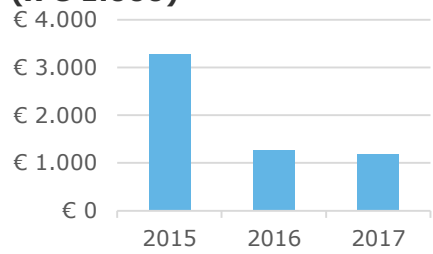

Mutaties in reserves (x € 1.000)

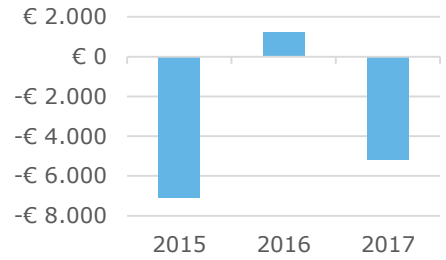

Gerealiseerde resultaat (x € 1.000)

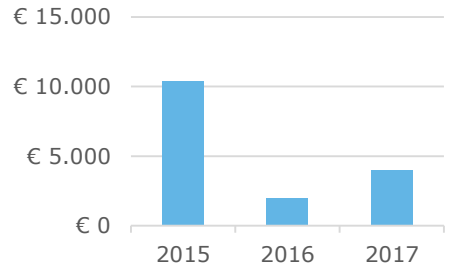

Het weerstandsvermogen is gedaald

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit vanwege ingeschatte risico's.

De door uw gemeente berekende beschikbare weerstandscapaciteit (voor de samenstelling verwijzen wij naar hoofdstuk 4 in uw jaarstukken 2017) bedraagt, inclusief het voorstel tot resultaatbestemming, € 39,0 miljoen (2016: € 29,1 miljoen). Er is dus sprake van een stijging van 34% van de beschikbare weerstandscapaciteit in 2017 ten opzichte van 2016.

De inventarisatie van risico's die in de paragraaf weerstandsvermogen (in de jaarstukken) is opgenomen, geeft een indicatie van de financiële omvang van de belangrijkste (specifieke) risico's, om zo de benodigde weerstandscapaciteit te bepalen. Daarbij wordt een doorlopend inzicht gegeven in de grootste risico's (qua financiële impact) voor uw gemeente.

Uw gemeente heeft op basis van deze risico-inventarisatie berekend wat de benodigde weerstandscapaciteit is.

Hieruit volgt een gekwantificeerd bedrag aan benodigde weerstandscapaciteit van afgerond € 21,8 miljoen (2016: € 20,7 miljoen). Ten opzichte van 2016 is sprake van een stijging van de gekwantificeerde risico's met per saldo € 1,1 miljoen.

De ratio van het weerstandsvermogen is door uzelf beoordeeld als ruim voldoende met een ratio van 1,79 (2016: 1,41).

Weerstandscapaciteit
(in miljoen)

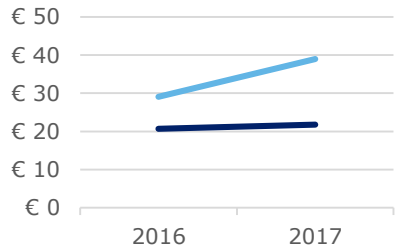

Ratio weerstandscapaciteit

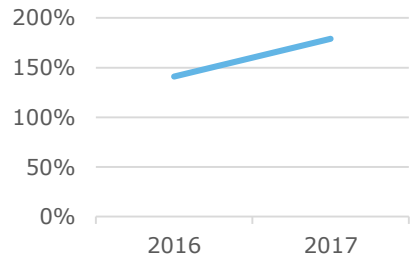

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

Dit hoofdstuk bevat onze bevindingen die, volgens ons professionele oordeel, van belang zijn om te rapporteren

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening

De jaarstukken 2017 van uw gemeente bestaan uit:

- Het jaarverslag 2017 (programmaverantwoording en verplichte paragrafen).
- De jaarrekening 2017 (balans met toelichting, overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting en de SiSa-bijlage).

In het onderdeel "Programmaverantwoording" van het jaarverslag dient informatie opgenomen te worden over: wat hebben wij gedaan, wat hebben wij bereikt en wat heeft het gekost? De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (zoals weerstandsvermogen en bedrijfsvoering) het jaarverslag.

Op basis van de Nederlandse wetgeving en de Nadere voorschriften controle- en overige standaarden (NV COS) 720 is de accountant verplicht bepaalde werkzaamheden uit te voeren met betrekking tot het jaarverslag en de andere informatie die in de jaarstukken is opgenomen.

Als onderdeel van dit vereiste hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Wij zijn nagegaan of het jaarverslag de vereiste informatie bevat op basis van artikel 24 lid 2, artikel 25 en artikel 26 BBV.
- Wij zijn voor zover wij kunnen beoordelen nagegaan of verklaringen van de gemeenteraad in het jaarverslag en de andere informatie zoals opgenomen in de jaarstukken verenigbaar zijn met de beweringen en verklaringen die in de jaarrekening zijn opgenomen.
- Wij zijn nagegaan of de verklaringen in het jaarverslag overeenstemmen met de resultaten van de uitgevoerde controlewerkzaamheden.

Op basis hiervan hebben wij geen materiële tekortkomingen geconstateerd.

De grondexploitaties zijn geactualiseerd

De balanspost met betrekking tot onderhanden projecten (grondexploitaties) kent schattingselementen. De risico's voor de grondexploitaties zijn in essentie terug te brengen tot drie P's:

- Planning: is de tijdsplanning van de projecten afgestemd op de (on)mogelijkheden in de markt? Immers, de marktbehoefte bepaalt welke projecten op welk moment te realiseren zijn.
- Programmering: in de afgelopen jaren hebben economische ontwikkelingen geleid tot belangrijke wijzigingen in vooral de woningbehoefte.
- Prijs: de verkoopprijzen van woningen, en dus van grond, hebben langere tijd onder druk gestaan.

De drie P's vormen de basis voor de actualisatie van de grondexploitaties zoals opgenomen in uw exploitatieoverzichten van de grondexploitaties.

Bij onze controle hebben wij geen tegenstrijdigheden tussen het jaarverslag en de jaarrekening geconstateerd.

Het jaarverslag en de jaarrekening zijn goed met elkaar verenigbaar.

Bij onze beoordeling van de door de gemeente gehanteerde veronderstellingen voor actualisatie van de grondexploitaties, zijnde vooral de uitgangspunten voor de planning (fasering), programmering, het prijsbeleid, maar ook de parameters voor kosten- en opbrengstenstijging en de gehanteerde rekenrente (renteomslagmethode), hebben wij het volgende in overweging genomen:

- Of de afzonderlijke veronderstellingen redelijk lijken, onderling afhankelijk en intern consistent zijn en of de veronderstellingen redelijk lijken wanneer zij collectief of in samenhang met andere veronderstellingen worden beschouwd.
- Of de veronderstellingen in de markt de waarneembare veronderstellingen op passende wijze weerspiegelen, met andere woorden: is er consistentie met de algemene economische omgeving en de economische omstandigheden in/bij de gemeente?
- Of de veronderstellingen aansluiten op de (vastgestelde) plannen/besluiten van de raad.
- Of de veronderstellingen consistent zijn met de ervaringscijfers van de gemeente (met andere woorden: is historische informatie representatief voor toekomstige situaties?).

Wij hebben voor deze gebieden het proces beoordeeld waarmee het management schattingsposten ontwikkelt en wij hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd, een en ander in de context van onze verklaring bij de jaarrekening als geheel.

Wij hebben specialisten ingeschakeld bij het beoordelen van de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen en de van toepassing zijnde financiële verslaggeving.

Inzet Real Estate

Bij de controle van de jaarrekening 2017 hebben wij als onderdeel van onze jaarrekeningcontrole onze collega's van Real Estate ingezet. Zij hebben een aantal grondexploitaties doorgerekend en daarbij de nadruk gelegd op de eerdergenoemde drie P's, de notitie Grondexploitaties 2016 en de voor 2017 nieuwe notitie genaamd "Aanvulling notitie Grondexploitatie: tussentijds winst nemen (POC-methode)" van de commissie BBV. Real Estate heeft de exploitaties Kampershoek 2.0, Laarveld en Beekpoort-Noord aan nadere controle onderworpen. Daarbij is geconstateerd dat de gemeente rekent met een opbrengstenstijging van 1% vanaf 2018 en een opbrengstenstijging van 2% vanaf 2021. Wij zien hier een risico in die is gekwantificeerd voor alle exploitaties op € 1,4 miljoen. Dit risico is onderdeel van de risicoreserve grondexploitatie.

We hebben vastgesteld dat de gemeente de winsten in de GREX heeft opgenomen. Dit is niet in overeenstemming met de notitie grondexploitatie. Aangezien dit geen financiële impact tot gevolg heeft, nemen wij deze fout mee als kwalitatieve fout.

De gemeente heeft in 2017 een stelselwijziging doorgevoerd, zijnde de wijziging van de berekening van de voorziening van contante waarde naar eindwaarde. De financiële impact hiervan heeft de gemeente opgenomen in de waarderingsgrondslagen (hoofdstuk 6).

Daarnaast heeft de gemeente in 2017 opvolging gegeven aan de opmerking van vorig jaar rondom het faciliterend grondbeleid van Kampershoek 2.0 en een afsplitsing gemaakt hiervoor. De wijze waarop de gemeente dit heeft gedaan, is toegelicht in de waarderingsgrondslagen (hoofdstuk 6). Daarmee is voor een bedrag van € 8,8 miljoen en verwerkt onder de overlopende activa.

Totaal grexen
(x € 1.000)

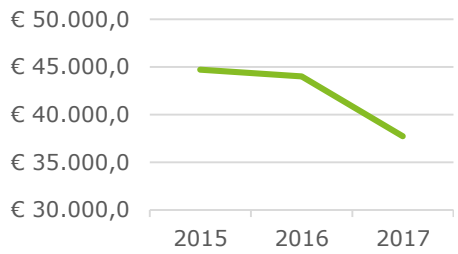

Totaal voorziening grexen
(x € 1.000)

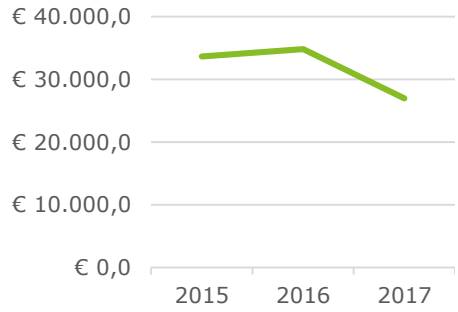

We hebben daarnaast vastgesteld dat de gemeente bij de grondexploitatie Kampershoek 2.0 een looptijd heeft van langer dan 10 jaar. De gemeenteraad heeft hiertoe besloten en daarmee is gemotiveerd afgeweken van de 10-jaarstermijn. Echter, de gemeente heeft nog geen beheersmaatregel getroffen hiervoor. Wij adviseren de gemeente deze in 2018 te implementeren.

Evaluatie van de belangrijkste inschattingen van het management

Uw gemeente heeft voorzieningen gevormd voor verliezen, risico's of verplichtingen die hun oorsprong vinden in het huidige boekjaar of eerdere boekjaren, maar waarvan de (verwachte) uitgaven in de toekomst liggen.

Binnen de voorzieningen maakt u conform het BBV onderscheid naar voorzieningen voor 'verplichtingen, verliezen en risico's', ter 'egalisering van kosten' ('groot onderhoud') en 'voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is'.

Vooral de voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's en de voorzieningen ter egalisering van kosten zijn naar hun aard gebaseerd op veronderstellingen en schattingen van het management en het college. Zij schatten op basis van hun kennis van de gemeente en haar omgeving in wat het effect van de te voorziene risico's, verplichtingen en kosten zal zijn in de komende jaren en wat de omvang van de voorziening moet zijn.

Wij hebben voor deze gebieden het proces beoordeeld waarmee het management schattingsposten ontwikkelt en wij hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Een en ander in de context van onze verklaring bij de jaarrekening als geheel en niet bedoeld om ons een oordeel te vormen over individuele schattingsposten. Indien nodig hebben wij specialisten ingeschakeld (bijv. actuarissen, taxateurs, belastingspecialisten en derivatenspecialisten) bij het beoordelen van de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen en/of de van toepassing zijnde financiële verslaggeving.

Wij zijn van mening dat de verslaggevingspraktijken en de toegepaste inschattingen redelijk zijn en consistent worden gebruikt.

Sociaal domein (3 decentralisaties)

Voor de jaarrekeningcontrole 2017 hebben wij - met inachtneming van de Audit Alert sociaal domein van de beroepsorganisatie van accountants (NBA) - de door uw gemeente getroffen maatregelen om te komen tot een getrouwe en rechtmatige besteding van de zorg in natura (Wmo en Jeugd, exclusief PGB) geëvalueerd.

De PGB-bestedingen zijn (verplicht) belegd bij de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De accountant van de SVB heeft - net als over 2016 - een afkeurende controleverklaring bij de verantwoordingen 2017 verstrekt vanwege diverse rechtmatigheids-afwijkingen. Het ontbreken van voldoende en geschikte controle-informatie over de prestatie-levering (getrouwheid) voor de verantwoorde PGB-bestedingen in de jaarrekening 2017 alsook de geconstateerde rechtmatigheids-afwijkingen, leiden tot een onzekerheid in onze controle voor de getrouwheid en rechtmatigheid van in totaal € 766.000.

Daarnaast laat de verklaring van de accountant van de centrumgemeente Roermond een onzekerheid zien van € 270.000 die wij meenemen in ons oordeel. Tevens is er sprake van een fout van € 52.000 die wij eveneens meenemen als onderdeel van ons oordeel.

Wij adviseren u voor de vaststelling van de getrouwheid (inclusief prestatielevering) en de rechtmatigheid van de PGB-bestedingen 2017 een toereikende interne controle op te zetten en uit te voeren, om voor de jaarrekening 2018 de onzekerheden zoveel mogelijk weg te nemen.

Wij hebben een onzekerheid geconstateerd ten aanzien van de getrouwheid en rechtmatigheid voor de PGB van € 766.000 en voor de lasten Jeugd van € 270.000. Daarnaast is sprake van een fout van € 52.000 welke wij meenemen als onderdeel van ons oordeel voor het onderdeel jeugd.

Begrotingsoverschrijdingen zijn toegelicht in de jaarrekening

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2017, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door de gemeenteraad zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan de gemeenteraad, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan de gemeenteraad van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van de raad.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota rechtmatigheid 2017 van de commissie BBV.

Het is belangrijk hierbij te noemen dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Deze kostenoverschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen.

Verschillen tussen begrote en werkelijke lasten (in duizenden)

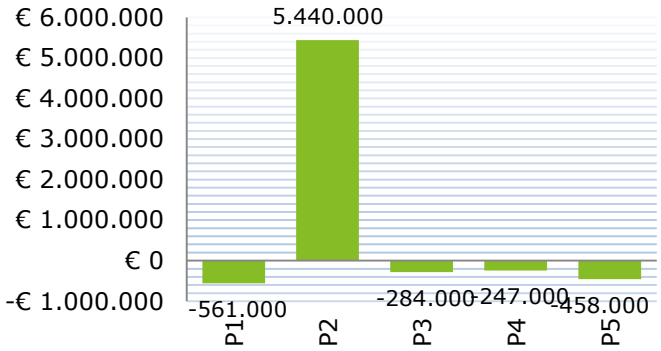

Deze overschrijdingen zijn in te delen in categorieën zoals genoemd in de Kadernota rechtmatigheid 2017 (paragraaf 4.2.3) en in de tabel ook door ons vermeld.

Wij verwijzen voor een inhoudelijke analyse van deze overschrijdingen naar de analyse van de begrotingsrechtmatigheid zoals opgenomen in hoofdstuk 5 van de jaarrekening 2017. Hiermee legt uw gemeente verantwoording af over de rechtmatigheid van de lasten over 2017. Wij hebben vastgesteld dat een bedrag van € 5.440.000 onrechtmatig is en niet meetelt voor het oordeel. De oorzaak ligt in diverse programma's zoals hierboven nader is uitgewerkt.

Daarnaast hebben wij geconstateerd dat er sprake is van een overschrijding van investeringskredieten voor een bedrag van € 79.000 welke meetelt in het oordeel.

Begrotingsoverschrijdingen

Programma 2 (totaal € 5.440.000)	De overschrijding is onrechtmatig, maar telt niet mee in het oordeel. Deze overschrijding wordt namelijk gecompenseerd met direct gerelateerde baten, waardoor deze onrechtmatigheid niet meetelt in het oordeel.

Geen niet-gecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot rechtmatigheid van Europese aanbestedingsrichtlijnen

Bij de uitgevoerde controlewerkzaamheden voor de naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen hebben wij geen onrechtmatigheden geconstateerd die van invloed zijn op de controleverklaring.

Wij hebben het college geadviseerd om periodiek controlewerkzaamheden uit te voeren gericht op de naleving van de Europese aanbestedingsregels en deze structureel te borgen, waaronder het uitvoeren van een spendanalyse.

Wij hebben geen fouten en/of onzekerheden in de SiSa-bijlage 2017 geconstateerd

De procedure die uw gemeente moet naleven bij de aanlevering van de bestanden aan het CBS is ten opzichte van vorig jaar niet wezenlijk gewijzigd. Uw gemeente dient in een vast, voorgeschreven stramien zeven documenten aan het CBS aan te leveren.

Wij hebben de SiSa-bijlage gecontroleerd op basis van de Nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2017. Hierbij evalueren wij de getrouwheid en rechtmatigheid van de in de SiSa-bijlage verantwoorde gegevens (indicatoren).

Wij willen benadrukken dat u als gemeente zelf verantwoordelijk bent voor de volledigheid van de te verantwoorden indicatoren zoals opgenomen in de SiSa-bijlage. Indien een '0' is ingevuld, zijn wij bij uw organisatie nagegaan of deze '0' terecht is ingevuld. U heeft dit aan ons bevestigd.

De (verplichte) tabel met fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen is opgenomen in bijlage B van dit accountantsverslag. Bij de controle hebben wij geen financiële fouten of onzekerheden geconstateerd.

Wij hebben geen fouten met betrekking tot naleving van de Wet normering topinkomens (WNT) geconstateerd

Doelstelling van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sectoren rechtens in staat zijn bovenmatige bezoldigingen toe te kennen.

Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt.

De algemene bezoldiging voor een topfunctionaris mag voor 2017 niet meer bedragen dan € 181.000 per jaar.

Daarnaast dienen gemeenten het salaris openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief - wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan - ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000.

In 2017 hebben wij geen overschrijding van de grensbedragen voor topfunctionarissen en overige medewerkers geconstateerd waarbij er sprake is van consequenties.

Ten aanzien van de interne beheersing rondom de WNT hebben wij een aantal leemtes geconstateerd, die zijn toegelicht in de bestuurlijke samenvatting.

Wellicht ten overvloede maken wij u erop attent dat met ingang van 1 januari 2018 WNT-instellingen verplicht zijn de WNT-verantwoording openbaar toegankelijk op internet te publiceren voor een periode van ten minste zeven jaar.

Wij hebben geen fouten geconstateerd met betrekking tot naleving van de Wet normering bezoldiging top-functionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en de publicatieverplichtingen van de WNT.

De beoordeling door het college van burgemeester en wethouders van het risico van materiële fouten in de jaarrekening als gevolg van fraude of overtreding van wet- en regelgeving

Het college van burgemeester en wethouders is primair verantwoordelijk voor het voorkomen en ontdekken van fraude en voor de naleving van wet- en regelgeving. Recente ontwikkelingen laten zien dat de handhaving van anticorruptiewetgeving aan globalisering onderhevig is, waardoor ook gemeenten in toenemende mate te maken krijgen met anticorruptieregels.

Als onderdeel van onze controle hebben wij het college verzocht inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking zou kunnen bevatten als gevolg van fraude of overtreding van wet- en regelgeving (corporate compliance), inclusief de aard, omvang en frequentie van deze inschattingen, het proces dat het college daarbij hanteert, alsook de communicatie daarover met het personeel en met de auditcommissie. Tijdens deze gesprekken heeft het college aangegeven zich bewust te zijn van frauderisico's, waaronder het belang van corporate compliance en de analyse van corruptievraagstukken. Hierbij heeft het college ook voorbeelden gegeven van de manier waarop het deze beheerst.

In onze voorgaande rapportages hebben wij u geattendeerd op het belang van periodieke frauderisicoanalyses, bijvoorbeeld met gebruik van de 'fraudedriehoek', als vast onderdeel van de interne beheersingsomgeving. U heeft dit vorm gegeven door de analyse jaarlijks te actualiseren. Het college heeft deze analyse inmiddels vastgesteld en u biedt deze frauderisicoanalyse de eerstvolgende vergadering aan de auditcommissie aan ter kennisname.

Geen wijzigingen in onze initiële inschatting van het frauderisico en geen aanwijzingen van fraude

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het college van burgemeester en wethouders, inclusief het invoeren en onderhouden van interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving, de werking en de efficiency van de bedrijfsvoering en naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Als accountant verkrijgen wij redelijke, maar geen absolute, zekerheid dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing. Onze controle is uitgevoerd met een hoge maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude hebben ontdekt.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Wij hebben in het kader van onze jaarrekeningcontrole geen fraude geconstateerd binnen de gemeente Weert.

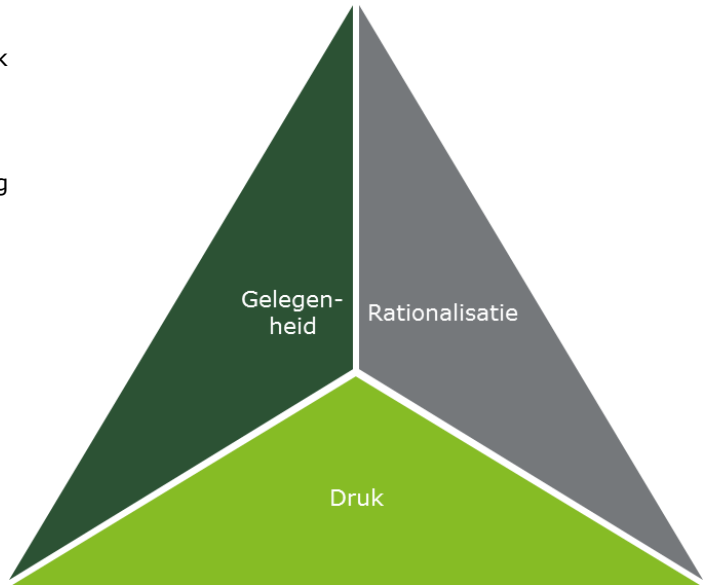

Interne beheersing

Interne beheersing

De belangrijkste bevindingen uit onze managementletter 2017

Significante tekortkomingen in de interne (financiële) beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in het najaar van 2017 een interim-controle uitgevoerd.

Deze interim-controle is primair gericht op de opzet en het bestaan van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid en rechtmatigheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

De bevindingen naar aanleiding van deze controle hebben wij opgenomen in onze managementletter 2017. Hieronder hebben wij in samenvattende vorm onze belangrijkste bevindingen opgenomen.

Volledigheid verhuuropbrengsten

De gemeente heeft een subadministratie Winconsyst voor de verhuuropbrengsten. In deze subadministratie zijn alle contracten en de bijbehorende financiële baten van de verhuurde objecten van de gemeente opgenomen. U verricht geen zichtbare controle op de juiste en volledige invoering van de contracten in deze subadministratie. Omdat nieuwe of aangepaste contracten niet zichtbaar worden gecontroleerd, bestaat het risico dat de juistheid en volledigheid van de verhuuropbrengsten niet gewaarborgd zijn.

Er is daarnaast geen sprake van controletechnische functiescheiding tussen het invoeren van de huurtarieven in Winconsyst, de controle hierop en het opleggen van huurpenningen. Hierdoor is het mogelijk dat huurtarieven niet juist worden verwerkt in de subadministratie en dat daarmee onjuiste huurbedragen worden opgelegd.

De gemeente heeft aanvullende gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd die erop zijn gericht om voor 2017 het betreffende risico te mitigeren. Daarmee hebben wij voldoende controle-informatie verkregen om de juistheid en volledigheid van de verhuuropbrengsten te kunnen vaststellen.

Wij adviseren u in 2018 deze functievermenging op te lossen en de subadministratie zo in te richten dat voldoende beheersmaatregelen in het proces aanwezig zijn om te komen tot een betrouwbare administratie.

Controletechnische functiescheiding personeelsproces

Er is geen sprake van adequate functiescheiding tussen de personeelsadministratie en de salarisadministratie. Het is namelijk mogelijk dat een medewerker van de salarisadministratie die een wijziging doorvoert, deze ook als controleur voteert in het systeem. Door het ontbreken van adequate functiescheiding bestaat het risico dat salarismutaties onrechtmatig worden verwerkt of dat onjuiste of onvolledige salarismutaties niet of niet tijdig worden vastgesteld.

Wij hebben daarnaast vastgesteld dat niet altijd sprake is van tijdige aanlevering van mutaties door HR aan de salarisadministratie. Wij adviseren u om zorg te dragen voor een adequate, tijdige aanlevering van mutaties, om tijdige aanpassing in de salarisadministratie te waarborgen.

De gemeente heeft aanvullende gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd die erop zijn gericht om voor 2017 het betreffende risico te mitigeren. Daarmee hebben wij voldoende controle-informatie verkregen om de juistheid van de personeelslasten te kunnen vaststellen.

Wij adviseren u in 2018 deze functievermenging op te lossen.

Contractenregister

De gemeente heeft geen actueel contractenregister waarin de inkoopcontracten centraal worden geregistreerd en/of bewaard. Door het ontbreken van een actueel contractenregister bestaat het risico dat het inzicht in de volledigheid van de schulden uit hoofde van dergelijke contracten niet wordt gewaarborgd. Ook is er daarmee een risico aanwezig dat u het gewenste inzicht conform BBV niet heeft verwerkt in uw jaarrekening rondom de niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen.

Wij hebben tijdens de jaarrekeningcontrole 2017 de vereiste gegevens vanuit de spend-analyse van de aanbestedingen gebruikt om te komen tot een volledig overzicht voor de niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen. Wij adviseren de gemeente in 2018 een contractenregister op te maken om het gewenste inzicht vanuit diverse invalshoeken te verkrijgen.

Controle betalingen SoZa

Tijdens de interim-controle hebben wij vastgesteld dat er een controle op de voorgenomen betalingen inzake sociale zaken plaatsvindt. Wij hebben echter vastgesteld dat deze controle niet voor alle maanden zichtbaar wordt verricht, aangezien niet alle controlebestanden worden bewaard op de afdeling. Wij adivseren u deze controle in uw proces een plek te geven en deze controle zichtbaar vast te leggen.

Prestatielevering bestedingen Wmo en Jeugd

Ten tijde van de interim-controle waren er nog geen controles uitgevoerd die gericht zijn op de prestatielevering van de bestedingen Wmo en Jeugd. Ten tijde van de jaarrekeningcontrole heeft u ons deze controlewerkzaamheden verricht en aan ons verstrekt. Wij adviseren u deze controle voor zowel Wmo als Jeugd in uw jaarlijkse interne controleplan op te nemen om ervoor zorg te dragen dat u deze controle jaarlijks tijdig gereed heeft.

Tevens adviseren wij u tijdig in overleg te treden met centrumgemeente Roermond ten behoeve van de inhoud van de controle en afwikkeling van de werkzaamheden Jeugd die voor de jaarstukken 2017 van de gemeente Weert noodzakelijk zijn.

Controle parkeeropbrengsten

Ten tijde van de interim-controle hebben wij onderstaande bevindingen geïdentificeerd ten aanzien van het proces parkeren:

- Er is geen sprake van een zichtbare controle op de volledigheid van de parkeerautomaten in de subadministratie.
- Tevens worden de ingevoerde parkeertarieven in de subadministratie gecontroleerd door de interim operationeel parkeermanager. Echter, deze controle ligt voor 2017 niet zichtbaar vast. Wel heeft de gemeente Weert reeds opvolging gegeven aan de bevinding, door de controle van de ingevoerde parkeertarieven 2018 zichtbaar vast te leggen.

Deze controlewerkzaamheden zijn inmiddels uitgevoerd door de gemeente. Wij adviseren u controlewerkzaamheden uit te voeren in 2018 en onderdeel uit te laten maken van uw controleplan, die gericht zijn op bovenstaande constateringen.

Afschrijvingen

Bij de gemeente Weert is er geen sprake van een zichtbare controle op de ingevoerde afschrijvingen vaste activa. Deze werkzaamheden zijn bij de jaarrekeningcontrole tevens niet zichtbaar uitgevoerd, waardoor wij zelf aanvullende gegevensgerichte controlewerkzaamheden hebben uitgevoerd om de juistheid van de afschrijvingslasten te kunnen bepalen.

Wij adviseren u om een subadministratie voor vaste activa in gebruik te nemen in het systeem CODA. Hiermee wordt het risico op onjuistheden en fouten gemitigeerd en maakt de subadministratie integraal onderdeel uit van de financiële administratie.

Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving verdient de nodige aandacht

Wij hebben alleen de voor accountantscontrole relevante systemen getoetst, zijnde CODA. In dat kader is deze passage geschreven.

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel over de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken over de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen gaan over de onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij geen volledigheid pretenderen. Onze gesprekken binnen de gemeente Weert die zijn gevoerd dit jaar door Deloitte Risk Services, resulteren erin dat opzet en bestaan van een aantal beheersmaatregelen in onvoldoende mate aanwezig zijn binnen het systeem Decade. Omwille daarvan kunnen wij geen gebruik maken van de digitale facturenverwerking binnen Decade. Deze constatering heeft grotendeels te maken met de aanwezige gebruikersaccounts en toegekende autorisaties binnen dit systeem die onvoldoende zichtbaar worden gecontroleerd en er worden generieke gebruikersaccounts gebruikt zonder wachtwoordvereisten. Daarnaast hebben wij vastgesteld dat er geen informatiebeveiligingsbeleid aanwezig is bij de gemeente en dat er voor de Windows-server geen sprake is van monitoring en logging voor werkzaamheden die op externe systemen plaatsvinden.

De desbetreffende constateringen leiden ertoe dat wij geen gebruik (hebben) kunnen maken van de door uw gemeente getroffen geautomatiseerde beheersingsmaatregelen in eerdergenoemde applicaties. Om alsnog voldoende zekerheid te krijgen over bijvoorbeeld de betrouwbare en rechtmatige verwerking en betaling van de inkoopfacturen, hebben wij aanvullende gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd met behulp van brondocumenten en handmatig uitgevoerde controlewerkzaamheden op deze brondocumenten. Uit deze controlewerkzaamheden volgen geen tekortkomingen.

Wij adviseren u bovenstaande leemtes te mitigeren in 2018 en daarna een IT-audit te laten uitvoeren op eerdergenoemde systemen om daar in de toekomst optimaal gebruik van te kunnen maken.

Overeenkomstig artikel 2:393, lid 4 van het Burgerlijk Wetboek zijn wij verplicht om onze bevindingen te rapporteren met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van uw geautomatiseerde gegevensverwerking. Onze controle heeft geen aangelegenheden geïdentificeerd die op dit gebied aan u gerapporteerd moeten worden, anders dan de waarnemingen zoals hierboven besproken.

Cyberrisico’s

Cyber is een onlosmakelijk onderdeel geworden van onze samenleving. Dagelijks werken wij met digitale oplossingen, zowel privé als zakelijk. Door gebruik van internet, interne netwerken en bedrijfsapplicaties hebben alle organisaties, ongeacht hun omvang, te maken met aan cyber gerelateerde risico’s zoals cybercrime. Als cyberrisico’s zich voordoen, kunnen deze een (significante) impact hebben op de financiële systemen, de interne beheersingsmaatregelen en de jaarrekeningcontrole. Daarnaast kunnen deze leiden tot reputatie- en imagoschade voor uw organisatie.

Aangezien iedere organisatie waardevolle informatie heeft te verliezen of ernstige schade kan lijden als de IT-infrastructuur (tijdelijk) niet meer beschikbaar is, benadrukken wij het belang van een cyberrisicoanalyse als vast onderdeel van het internecontrolesysteem, dat erop is gericht bedrijfsrisico’s te onderkennen, het belang en de waarschijnlijkheid daarvan in te schatten en de interne beheersing daarop toe te spitsen.

Tijdens gesprekken heeft het management aangegeven zich bewust te zijn van cyberrisico’s.

Uw gemeente heeft een functionaris gegevensbescherming in dienst, die zich bezighoudt met het beschermen van persoonsgegevens en andere beveiligingsissues. Wij hebben vastgesteld dat sprake is van bewustheid van cyberrisico’s en dat uw gemeente al diverse stappen heeft gezet op het gebied van gegevensbescherming. Wij adviseren u om hier verder vorm aan te geven, zodat de gemeente Weert blijft voldoen aan de AVG. Zie tevens bijlage D, waarin wij een uiteenzetting hieromtrent hebben opgenomen.

Overige aangelegenheden

In dit onderdeel geven wij een samenvatting van overige aangelegenheden en bepaalde vereiste communicaties

Onze communicatie met het management

Bevestigingen van het management

Wij hebben ter confirmatie een aantal schriftelijke bevestigingen gevraagd van het management aangaande zijn verantwoordelijkheden inzake financiële verslaggeving.

Wij hebben van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Weert een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.

Geen meningsverschil met het management of beperking in reikwijdte van de controle

Er zijn geen meningsverschillen met het management geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door het management en de medewerkers van de gemeente de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Bijlagen

Bijlage A1a - Niet-gecorrigeerde controleverschillen

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van niet-gecorrigeerde controleverschillen.

Aard van de controleverschillen	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen voorgaande periode	**€ 256.000**	**€ 154.000**
Fout inzake Jeugdzorg	€ 52.000	€ 52.000
Negatieve boekwaarden materiële vaste activa	€ 213.000	€ 213.000
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen huidige periode	**€ 265.000**	**€ 265.000**
Rechtmatigheidsfout is tevens getrouwheidsfout	€ 0	€ 0
Rechtmatigheidsfout is per saldo ook een getrouwheidsfout	€ 0	€ 0
(Sub)totaal getrouwheidsfouten	**€ 521.000**	**€ 419.000**
Aanbestedingen	€ 529.000	
Overschrijding investeringskredieten	€ 79.000	
Totaal rechtmatigheidsfouten	**€ 1.129.000**	

Wij hebben van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het college het bovenstaande heeft bevestigd. Dat houdt in dat eventuele niet-geconstateerde en daardoor niet-gecorrigeerde afwijkingen, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde afwijkingen.

Bijlage A1b - Onzekerheden in de controle

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van onzekerheden in de controle.

Aard van de onzekerheden	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Onzekerheid PGB-bestedingen via de SVB	€ 766.000	€ 766.000
Onzekerheid Jeugd via centrumgemeente Roermond	€ 270.000	€ 270.000
(Sub)totaal onzekerheden in de getrouwheidscontrole	**€ 1.036.000**	**€ 1.036.000**
Extra absolute waarde onzekerheden rechtmatigheid	€ 0	€ 0
Extra financiële beheershandelingen met een onzeker direct financieel effect vanuit externe regels (EU-aanbesteding/Fido/etc.)	€ 0	€ 0
Extra financiële beheershandelingen met een onzeker direct financieel effect vanuit interne regels (gedoogbeleid)	€ 0	€ 0
Overige onzekerheden inzake rechtmatigheid	€ 0	€ 0
Totaal onzekerheden in de rechtmatigheidscontrole	**€ 1.036.000**	**€ 1.036.000**

Wij hebben van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het college het bovenstaande heeft bevestigd. Dat houdt in dat eventuele niet-geconstateerde en daardoor niet-gecorrigeerde afwijkingen, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde afwijkingen.

Bijlage A2 - In de controle opgenomen aanpassingen

De onderstaande tabel bevat alle afzonderlijk geïdentificeerde en gecorrigeerde afwijkingen.

Aard van de gecorrigeerde controleverschillen	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Feitelijke controleverschillen		
Correctie ISV bij de vorderingen en materiële vaste active	€ 2.600.000	€ 2.600.000
Correctie negatieve materiële vaste active	€ 2.300.000	€ 2.300.000
Correctie maatwerkvoorziening	€ 2.405.000	€ 2.405.000
Reclassificatie schuld in het kader van decentralisatie Jeugdzorg	€ 525.000	€ 525.000
Correctie negatieve grondexploitaties	€ 787.000	€ 787.000
Correctie renteboeking financieringssaldo kapitaallasten	€ 2.700.000	€ 2.700.000
Correctie aansluiting resultaat voorgaand boekjaar in toelichting balans	€ 1.946.000	€ 1.946.000
Herrubricering binnen overlopende passive	€ 328.000	€ 328.000
Saldering debet en credit positive BTW BCF	€ 1.715.000	€ 1.715.000
Diverse presentatietechnische correcties vanuit BBV	PM	PM
Inschattingverschillen	N.v.t.	N.v.t.
Geprojecteerde (inschattings)verschillen	N.v.t.	N.v.t.
Totaal	**€ 15.306.000**	**€ 15.306.000**

Bijlage A3 – Tekortkomingen in de toelichtingen

Onze controlestandaarden vereisen dat wij afwijkingen van materieel belang in de toelichting signaleren om de gemeenteraad in staat te stellen een inschatting te maken van de gevolgen daarvan voor de jaarrekening.

De tabel hierna bevat een weergave van die onderwerpen uit de toelichting waarvan wij denken dat de gemeenteraad deze nader dient te beoordelen.

Toelichting	Bron van de toelichtingsvereiste	Kwantitatieve of kwalitatieve overwegingen
Winstuitname GREX	BBV	We hebben vastgesteld dat de gemeente de winsten in de GREX heeft opgenomen. Dit is niet in overeenstemming met de notitie grondexploitatie. Aangezien dit geen financiële impact tot gevolg heeft, nemen wij deze fout mee als kwalitatieve fout.

Bijlage B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2017

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit accountantsverslag over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die onder SiSa vallen. Per regeling wordt in een tabel aangegeven of, en zo ja welke, financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

Hieronder treft u deze tabel aan.

Bevindingen controle SiSa-bijlage		Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
OCW D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018 (OAB)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
IenW E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
EZK F1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet – gemeentedeel 2017	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) – gemeentedeel 2017	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
Totaal			**€ 0**	

Bijlage C – Onafhankelijkheidsbevestiging

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Weert

Bevestiging onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de "Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)" en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Deloitte ingebed.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeente Weert in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onafhankelijke positie te waarborgen

Deloitte beschikt over een stelsel van maatregelen om onze onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Het stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersings-maatregelen.

Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Deloitte.
- Procedures voor de organisatie van periodieke training inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en indien er bedreigingen zijn gesignaleerd welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreiging voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde onafhankelijkheidsevaluatie) wordt in het dossier opgenomen.
- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Deloitte wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in een raad van commissarissen of auditcommittee overwegen wij ook een van deze beide instanties te raadplegen.
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen worden periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om de bedreiging weg te nemen.

Onze beoordeling heeft geen aanleiding gegeven om komend boekjaar teamleden bij de gemeente Weert te rouleren.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met de gemeente Weert

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Deloitte, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en de gemeente die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd dienen te worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Deloitte, een bestuurder of interne toezichthouder van Deloitte of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan de gemeente of een bij de gemeente betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben, ontvangen of verstrekt en zijn daarom van mening dat er geen sprake is van een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht.

Bijlage D - Algemene Verordening Gegevensbescherming

Per 24 mei 2016 is de AVG in werking getreden. De AVG is van toepassing op elke organisatie in de Europese Unie (EU) die persoonsgegevens verwerkt. Daarnaast zal de wetgeving ook gaan gelden voor organisaties die diensten en/of goederen aanbieden aan individuen in de EU al dan niet om iets. Mocht een organisatie het gedrag van individuen monitoren voor zover dit gedrag plaatsvindt op het grondgebied van de EU, dan zal de organisatie ook moeten voldoen aan de AVG. De AVG heeft dus een reikwijdte die verder gaat dan slechts de grenzen van de EU. Tot 25 mei 2018 hadden organisaties de tijd om hun processen op de AVG aan te passen. Daarna kan iedere natuurlijke persoon binnen de EU organisaties aanspreken op het niet-nakomen ervan. De wetgeving wil het transparant, het zorgvuldig en het bewust gebruik van persoonsgegevens bevorderen en de huidige wetgeving vernieuwen.

Rechten van individuen

De AVG maakt het voor individuen mogelijk om kosteloos inzicht te krijgen in de persoonsgegevens die een organisatie van dat individu verwerkt. In bepaalde gevallen is het dan mogelijk voor een individu om gegevens te wijzingen, te laten verwijderen, een verzoek in te dienen om verdere verwerking te blokkeren en zelfs om te vragen of de gegevens overgedragen kunnen worden naar een andere partij.

Wat is er gelijk gebleven?

Hoewel de AVG veranderingen met zich meebrengt, zullen veel van de reeds bestaande principes gelijk blijven.

Zo mogen gegevens alleen voor een specifiek doeleinde worden verwerkt, moet er een wettelijke basis bestaan voor het gebruik van die gegevens en mogen zij niet verder verwerkt worden indien dit niet verenigbaar is met het oorspronkelijke doel. Ook zal onder de AVG de plicht om datalekken binnen 72 uur te melden blijven bestaan.

Verwerkingsverantwoordelijkheid

Wellicht een van de grootste veranderingen is het beginsel van de verwerkingsverantwoordelijkheid. Organisaties zijn verantwoordelijk voor de naleving van alle bepalingen uit de AVG en zij moeten kunnen aantonen dat zij dit actief doen. Dit betekent dat de AVG een hoge mate van volwassenheid en documentatie verlangt. Zonder het actief documenteren van genomen maatregelen en de afwegingen die gemaakt zijn om tot die maatregelen te komen, wordt het lastig voor organisaties om aan te tonen dat zij actief bezig is geweest met deze wetgeving.

Additionele plichten - Gegevensbescherming door ontwerp en standaardinstellingen

Naast meer rechten voor individuen introduceert de AVG ook aanvullende plichten ten opzichte van de Wet bescherming persoonsgegevens. Zo zullen organisaties een register moeten opstellen waarin zij hun verwerkingsactiviteiten opnemen, met daarbij aanvullende informatie zoals bewaartermijnen en genomen beveiligingsmaatregelen. Daarnaast zullen alle processen ontworpen moeten worden met de bescherming van persoonsgegevens als centraal uitgangspunt, het zogenoemde ‘gegevensbescherming door ontwerp’ (‘privacy by design’).

Daarbij zullen deze processen ook nog eens standaard de voor het individu minst indringende instellingen moeten hebben, het zogenoemde ‘gegevensbescherming door standaardinstellingen’ (‘privacy by default’).

Technische en organisatorische maatregelen moeten daarom worden genomen gedurende het gehele proces van het verwerken van persoonsgegevens (art. 25 AVG). Al deze maatregelen hebben als doel het vertrouwen van het individu in de digitale wereld te vergroten.

Risicoassessment - Gegevensbescherming effectbeoordeling

Voor iedere nieuwe gegevensverwerking dient de verantwoordelijke gegevensverwerker een impactanalyse uit te voeren indien de verwerking een hoog risico oplevert voor de bescherming van persoonsgegevens van de betrokkene. Deze impactanalyse zal uitgevoerd moeten worden met het individu als uitgangspunt en moet in ieder geval plaatsvinden indien een organisatie systematisch individuen monitort of op grootschalig niveau gevoelige gegevens verwerkt. Hierbij zal grootschalig ingevuld moeten worden aan de hand van zowel de hoeveelheid gegevens als de hoeveelheid betrokkenen.

Toezichthoudende autoriteit

Ieder EU-land zal ten minste één toezichthoudende autoriteit aanwijzen die bevoegd is om handhavend op te treden in het geval dat de AVG niet wordt nageleefd. In Nederland is dat de Autoriteit Persoonsgegevens (voorheen College Bescherming Persoonsgegevens). Deze autoriteiten hebben daarnaast ook als taak om praktische informatie te verstrekken over de AVG en om leading practices te identificeren en te verspreiden. Mocht dit echter nodig zijn, dan hebben de hiertoe geautoriseerde toezichthouders ook de bevoegdheid om organisaties boetes op te leggen wanneer blijkt dat zij zich niet aan de AVG gehouden hebben. Deze boetes kunnen oplopen tot maximaal € 20 miljoen of 4% van de wereldwijde omzet van het voorgaande jaar.

Lidstatelijke maatregelen

Hoewel de AVG een uniforme set regels beoogt te creëren voor alle landen in Europese Unie, zullen lidstaten in bepaalde gevallen bevoegd zijn om aanvullende regels op te stellen omtrent het beschermen van persoonsgegevens. Hoewel in grote lijnen een uniforme implementatie van de AVG mogelijk is voor multinationals, zal er daarom toch ook naar nationale bepalingen gekeken moeten worden bij het uitvoeren van een privacyprogramma.

E-privacyverordening

Naast de AVG zal er ook een E-privacyverordening gaan komen (die de huidige E-privacyrichtlijn gaat vervangen). Die wetgeving gaat specifiek in op bescherming van persoonsgegevens bij elektronische communicatie.

Deze richtlijn verplicht lidstaten om in geval van elektronische communicatie, in aanvulling op de AVG, maatregelen te definiëren rondom elektronische communicatiegegevens die als persoonsgegevens kunnen worden aangeduid. Een definitieve versie is nog niet gepubliceerd en verwacht wordt dat deze wetgeving pas gaat gelden in 2019.

Beveiliging van persoonsgegevens

Naast het zorgvuldig verzamelen van persoonsgegevens moet een organisatie persoonsgegevens ook op een juiste en passende manier organisatorisch en technisch beveiligen. Dit houdt onder andere in dat de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van gegevens geborgd worden. Dat die gegevens niet alleen technisch beveiligd moeten worden maar ook organisatorisch, benadrukt dat het beschermen van gegevens ook offline moet gebeuren.

Functionaris voor de gegevensbescherming

De AVG dwingt af dat sommige organisaties een functionaris ten behoeve van de gegevensbescherming dienen aan te stellen. Deze functionaris dient zich namens de organisatie onder andere bezig te houden met het toepassen en naleven van de AVG en het interne dataprivacybeleid. De verplichting om een functionaris voor de gegevensbescherming in te stellen, geldt in ieder geval voor overheidsinstellingen.

Deloitte.

De naam ‘Deloitte’ verwijst naar één of meer van de volgende rechtspersonen: Deloitte Touche Tohmatsu Limited, een in Groot-Brittannië gevestigde ‘private company limited by guarantee’, en ieder van de memberfirms die deel uitmaken van haar netwerk. Elk van deze rechtspersonen vormt een juridisch afzonderlijke en onafhankelijke entiteit. Zie www.deloitte.com/about voor een gedetailleerde beschrijving van de rechtsvorm van Deloitte Touche Tohmatsu Limited en haar memberfirms.

Deloitte is met ongeveer 5.000 medewerkers en kantoren in heel Nederland de grootste organisatie op het gebied van accountancy, belastingadvies, consultancy en financiële advisering. Deloitte Nederland is een onafhankelijke memberfirm van Deloitte Touche Tohmatsu, met 225.000 medewerkers en vestigingen in meer dan 150 landen.

© Deloitte 2018. All rights reserved.